

นวัตกรรม “ป้าข้างบ้านใส่ใจชุมชน”

สาขา การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

ประจำปีพุทธศักราช 2568

นางสาวอริสญา มาสวัสดี

อสม.ดีเด่น ระดับเขตสุขภาพที่ 6

จังหวัด จันทบุรี

นวัตกรรม “ป้าข้างบ้านใส่ใจชุมชน”

ชื่อนวัตกรรม : ป้าข้างบ้านใส่ใจชุมชน

ชื่อเจ้าของผลงาน : นางสาวอริสญา มาสวัสดิ์

ประเภทนวัตกรรม : ☐ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product innovation)
☐ นวัตกรรมบริการ (Service innovation)
☒ นวัตกรรมกระบวนการ (Process innovation)

จังหวัด : จันทบุรี

อสม. ดีเด่นระดับ ☒ เขต ☐ ภาค

ที่มาและความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม

จากการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในเขตพื้นที่บ้านเขาหอม ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอโป่งน้ำร้อน พบว่า การบอกเล่าเรื่องราวจากปากต่อปากในชุมชน เป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้ดี มนุษย์เป็นสัตว์สังคม มักมีการพบปะพูดคุย ข่าวสารต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชน เนื่องจากการพูดคุยของชาวบ้านจากละแวกหนึ่งไปอีกละแวกหนึ่งในชุมชนได้ ทำให้เกิดการรับรู้อันตรายหรือจุดเสี่ยงที่ทำให้เกิดแหล่งมั่วสุมยาเสพติด แม้กระทั่งประชาชนในชุมชนที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนไปจากเดิม จนเกิดความใส่ใจของคนในชุมชน เฝ้าระวัง สอดส่อง จึงทำให้เกิดนวัตกรรมกระบวนการทำงานที่เรียกว่า “ป้าข้างบ้านใส่ใจชุมชน” เสมือนการสร้างเครือข่ายแบบใยแมงมุม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเฝ้าระวังผู้ใช้สารเสพติดในชุมชน
2. เพื่อเฝ้าระวังไม่ให้เป็นที่ เป็นแหล่งกบดานของผู้ค้าหรือผู้จำหน่ายที่จะแฝงตัวอยู่ในชุมชน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

วิธีการดำเนินงานคือ ส.ค.บ.ป.

1. "ส" สังเกต รายกลุ่ม รายบุคคล
2. "ค" คัดเลือก แบ่งแยกและแสวงหาเลือกตัวแทนบุคคลที่เหมาะสมสร้างเครือข่าย
3. "บ" บอกกล่าว เมื่อพบเจอบุคคลผู้สงสัยว่าอาจจะยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด แจ้งประสานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในพื้นที่ละแวกผู้นำชุมชน
4. "ป" ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและปลอดภัยทั้งผู้บอกกล่าวและผู้สงสัยว่าจะยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยใช้การพูดคุยสอดส่องเมื่อมีบุคคลที่มีพฤติกรรมอันน่าจะสงสัยข้องเกี่ยวกับยาเสพติดเข้ามาในชุมชนเพื่อแจ้งข่าวแก่ผู้นำเพื่อป้องกันภัยให้ทันทั่วทั้ง

ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ไม่มีผู้เสพยาใหม่ และเยาวชนยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดจากการทำงานอย่างเข้มแข็งของทีม
2. ไม่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่โดยเฉพาะกับเด็ก
3. ชุมชนเข้มแข็ง สามัคคี รักชุมชน ไม่ปล่อยให้มีบุคคลภายนอกมาสร้างปัญหายาเสพติด

ปัจจัยความสำเร็จ/โอกาสในการพัฒนา

การมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ที่มอสาสมัคร
สารารณสุขชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
และหน่วยงานอื่นๆ มีความสำคัญอย่างมากในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด
การสร้างความสำเร็จในการรับผู้เสพติดที่สมัครใจบำบัดกลับเข้ามาดูแลในชุมชนได้อย่าง
มีประสิทธิภาพและยั่งยืนปราศจากการเกลียดชังโดยทุกอย่างต้องอยู่บนพื้นฐาน
ของความปลอดภัย

ภาคผนวก

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
Department of Health Service Support

